

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਜੇ.

ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1951 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 250-ਪੀ।

1957 Nov.15th

ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ (1908 ਦਾ IX)—ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2) — “ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ” —ਦਾ ਅਰਥ—ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨਾ ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ-ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ (1908 ਦੀ ਏ ਸੀਟੀ V) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਢੰਗ- ਆਰਡਰ XX, ਨਿਯਮ 7— ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ—ਕੀ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ 'ਲੋੜੀਂਦਾ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ 'ਲੋੜੀਂਦਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ', ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ "ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ" ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਮ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਵਿਅਰਥਤਾ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਆਰਡਰ XX, ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਕਰੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸੀਮਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਆਰਡਰ XX, ਨਿਯਮ 7 ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 152 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਤਾਰੀਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1 ਜਨਵਰੀ, 1908 ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 15 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਨੂੰ, ਸ੍ਰੀ ਈਸ਼ਰ ਲਾਲ, ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮਿਤੀ 19 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਡੀ.ਐਸ.ਨੇਹਾਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ: - ਪਿੰਡ ਢਿਲਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 92 ਵਿੱਖੇ 7 ਬਿਸਵੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੌਜੂਦਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਰਨਾਲਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਟਵਾਰੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਨੇ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਵਲ ਵੀਓਐਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

. ਇਹ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ 19 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 24 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿੰਘ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ 9 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 16 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। 21 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 25 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 27 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਮਾਂ-ਬੰਦ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, 19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਅਤੇ 21 ਜੂਨ, 1951 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। . ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 21 ਜੂਨ 1951 ਤੱਕ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ-ਪੱਤਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ ਕੇਸ ਬਾਈ ਮਧੂਬ ਮਿੱਤਰ (ਮੁਦਈ) ਬਨਾਮ ਮਾਟੁਗਿਨੀ ਦਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਬੱਚਾਅ-ਕਰਤਾ) (1)

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, "ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਂ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।"

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐੱਫ.ਬੀ. ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੋ ਉਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, (ਬੇਚੀ ਮੁਦਈ ਬਨਾਮ ਅਹਿਸਾਨ-ਉੱਲੂ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ) (2)। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:-

23 ਮਈ 1887 ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। 31 ਮਈ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ 1 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 9 ਜੂਨ ਤੱਕ ਉਸ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਾਪੀਆਂ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ, ਦਫਤਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ,

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 13 Cal. 104 (ਐਫ.ਬੀ.)

(2) ਆਈ ਐਲ.ਆਰ. 12 All. 461 (F.B.)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ 19 ਅਗਸਤ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ। 1 ਅਗਸਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਫ਼ਤਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਜ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 152, ਸ਼. ii ਸੀਮਾ ਐਕਟ (1877 ਦਾ XV)। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, "ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ" ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇਕਰ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਪੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। " ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਦੋਵੇਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਕਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਨਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.- ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ 19 ਫਰਵਰੀ 1951 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕਲੈਕਟਰ, ਬਰਨਾਲਾ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ 9 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 19 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਨੇ 16 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। . ਫ਼ਰਮਾਨ 21 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ 25 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ 27 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ, ਕਿਵੇਂ- ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੀ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪੈਪਰਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਨੇ. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 152 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ, ਧਾਰਾ 152 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੀਹ ਦਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਆਦ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 33, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਆਰਡਰ XX ਨਿਯਮ 7, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਲਈ ਸੀਮਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਆਰਡਰ XX ਨਿਯਮ 7 ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 152 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਤਾਰੀਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1 ਜਨਵਰੀ, 1908 ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ

ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਉਹ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਪੱਖੀ ਹੈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2), ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਸਲ ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ 19 ਫਰਵਰੀ, 1951 ਤੋਂ 21 ਜੂਨ, 1951 ਤੱਕ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 21 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 14 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2), ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ- “ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ

ਸਮਾਂ, ਵਾਕ ਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਾਕੰਸ਼ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: -

" ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ?

ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਗੋਂਦਰ ਨਾਥ ਡੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹਨ।

ਜਨਰਲ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਲਾਈਫ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਨਮਹੋਮਦ ਅਬਦੁਲ ਰਹੀਮ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੈਗੋਰ ਲਾਅ ਲੈਕਚਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਮਿੱਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: - “ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਨੁਸਖੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ.

(1) A.I.R 1932 ਪੀ.ਸੀ. 165.

(2) 67 ਆਈ.ਏ. 416.

ਖਾਸ ਕੇਸ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, * * * ਜੇਕਰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤੰਗੀ ਦੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਧਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰੋ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਪਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਮ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਵਿਅਰਥਤਾ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੀਜੀਭੋਏ ਐਨ. ਸੁਰਟੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਸ. ਚੇਤਯਾਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2) ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

“ਸ਼ਬਦ ‘ਲੋੜੀਂਦਾ’ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ‘ਲੋੜੀਂਦਾ’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ’, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮਥ ਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਮ ਆਰਥਰ ਲੀ (2) ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ” ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ

(1) 55 ਆਈ.ਏ. 161.

(2) 49 I.A 307.

ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਪਰੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸਲ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਟੀਓਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਮੂਲਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਇਆਭਾਈ ਲਾਲਭਾਈ (1) ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਚਾਗਲਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ "ਸਮਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ"

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 Bom.122 (ਐਫ.ਬੀ.)

ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਚੈਕਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅਜਿਹੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅੰਤਮ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੰਡ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫ਼ਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੇ। ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ 12(2)। ਇਹ ਉਪ ਧਾਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ. ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਸ 'ਬਾਈ ਮਧੁ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਮਾਤੁੰਗਨੀ ਦਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ' (1) ਵਿਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪਾਰਬਤੀ ਬਨਾਮ ਭੇਲਾ (2), ਅਤੇ ਬੇਚੀ ਬਨਾਮ ਅਹਿਸਾਨ-ਉੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮੂਦ ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

'ਲੋੜੀਂਦੇ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਦਮ ਸਹਾਇਕ, ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਕੇਵਲ ਇਰਾਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 'ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਕੁਝ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਾਪਤੀ' ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। * * * * ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਸ਼ਕ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹਸਤਾਖਰ ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ

(1) I.L.R. 13 Cal. 104.

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 12 All. 79.

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 12 All. 461 (F.B.)

ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀਮਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹਸਤਾਖਰ ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।”

ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ: (ਕੇਸਰ ਸ਼ੁਗਰ ਵਰਕਸ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਸੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਅਗਰਵਾਲਾ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜਿੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।)। ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਥ ਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਮ ਆਰਥਰ ਲੀ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਯ ਕੋਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਮਥ ਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਮ ਆਰਥਰ ਲੀ (2) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਸ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਇਹ ਹੁਕਮ 28 ਜੁਲਾਈ, 1918 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। 6 ਅਗਸਤ, 1918 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਖਰੜਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਹ 16 ਅਗਸਤ, 1918 ਤੱਕ ਹੈ। ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ 28 ਅਗਸਤ, 1918 ਨੂੰ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

(1) A.I.R. 1951 All. 122 (ਐਫ.ਬੀ.)

(2) 49 ਆਈ.ਏ. 307.

ਅਤੇ ਅਪੀਲ 3 ਸਤੰਬਰ, 1918 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 (2) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ 30 ਜੁਲਾਈ, 1918 ਅਤੇ 6 ਅਗਸਤ, 1918 ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 7 ਅਗਸਤ, 1918 ਅਤੇ 16 ਅਗਸਤ, 1918 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਨੂੰ ਬੀਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਡਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮਾਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਜਿਜ਼ਭੇਏ ਐਨ. ਸੁਰਟੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਐਸ. ਚੌਟਿਆਰ (1) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ: -

"ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਚਰਚਾ

(1) 55 ਆਈ.ਏ. 161.

ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਤਤਪਰ ਸਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਾਣੀ ਮਧੁਬ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਮਾਤੁੰਗਨੀ ਦਾਸੀ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸਮਾਂ ਧਾਰਾ 12 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ। ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੱਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਏ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 13 Cal. 104.

ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਉੱਥੇ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸੀ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੀਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ: ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਪਾਰੀਜਾਤ ਦੇਬੀ (1), ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਮੂਲਸੰਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਇਆਭਾਈ ਲਾਲਭਾਈ (2), ਮਨੂ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਸ਼ਵਰ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਰੁਣ ਚੰਦਰ ਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਜੀਬ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਬਹੁਮਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਜਾਦੂਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਸ਼ਿਓ ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (5)। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਸ਼ਵਰ ਸੂਗਰ ਵਰਕਸ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਆਰ ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਉਮਦਾ ਬਨਾਮ ਰੂਪਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (7) ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। . ਮੈਂ ਬੇਚੀ ਬਨਾਮ ਅਹਿਸਾਨ ਉੱਲਾ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕੇਸ਼ਵਰ ਸੂਗਰ ਵਰਕਸ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਸੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਮੂਲਸੰਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਇਆਭਾਈ ਲਾਲਭਾਈ (2) ਵਿੱਚ ਚਾਗਲਾ ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਮਜਬੂਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜੋ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਤਰਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ।

(1) I.L.R. 59 Cal. 1215 (F.B.)

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 Bom. 122 (F.B.)

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1948 Pat. 260.

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਅਸਾਮ 129 (ਐਫ.ਬੀ.)

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 Oudh. 154.

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 All. 122.

(7) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1927 Nag. (F.B.)

(8) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 12 All. 461.

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਦੋ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 12(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ